

Közép-Európa mint egységes gazdasági- kapcsolati tér

Kockázatok, kihívások,
lehetőségek: együttműködés
a szomszédos országokkal

Kőrösi Csaba, 2008. 05. 13.

Politikai identitás

Lengyelország:

- „regionális vezető hatalom” jövőképe
- Ne történjenek olyan döntések, amelyek korlátozzák e jövőbeli szerepet
- Geopolitikai szemléletmód
- Erős atlanti kötődés

Csehország:

- „Mi mások vagyunk”. Nyugat v. Közép-Európa?
- Vészkijáratok, ellensúlyok biztosítása (történelmi tapasztalat a nagyhatalmi döntésekről)
- Atlanti kötődés + pragmatikus szláv együttműködés

Politikai identitás

Szlovákia:

- nemzeti állam etosza
- valamivel szemben azonosította magát
- túlkompenzált komplexusok
- legfőbb kockázati tényező: HU + magyarok
- A gazdaság látja az utat, a politika sárga jelzést ad
- „győztünk” (PES, euró)
- Bizalmas viszony RU-val (sz. ny. vasút?)
- K-NY-i infrastruktúra fejlesztés

Alapadatok (2007)

	HU	CZ	PL	SK	EU15
GDP növény.	1,3%	6,6%	6,5%	9%	2,7%
GDP/fő (ppp)	15750€	20180€	13540€	16740€	25000€ (2004)
Infláció	8%	2,8%	2,5%	2,8%	2%
Munka- nélk.	7,4%	5,3%	11%	11%	7%
FDI Beáram millió €	3000	6711	13688	2000	-

Magyarország kereskedelmének növekedése a térség országaival (2006/2005)

	CZ	PL	SK	EU27
HU export növé.	31,7%	47,7%	59,9%	16%
HU import növé.	25,3%	30,5%	40%	17,1%

Kereskedelem dinamikus növekedése a térség országai között (2006/2005)

	HU	CZ	SK	PL	EU27
HU	-	-	-	-	-
CZ	28,5%	-	-	-	-
SK	50,9%	20,4%	-	-	-
PL	38%	31,7%	29,4%	-	-
EU27	16,5%	20%	24,8%	21,5%	-

Következtetések

Hasonlóság a térség országainak gazdasági fejlődésében:

- FDI és export szerepe
- Gyors integrálódási folyamat
- Csökkenő infláció
- Munkaerő tartalék + hiány egyszerre
- A gazdasági növekedés gyorsabb, mint az infrastruktúra korszerűsödése (mi kap prioritást?)
- Erős kapcsolat az FDI és a külkereskedelem alakulása között

Eltérés közöttük:

- Növekedési ütem: SK, PL, CZ vs. HU (felzárkózási görbe)
- Hitelminősítési besorolás (CZ, SK, .. PL...HU)
- K+F képességek még HU mellett szólnak (kb. 40%)

Következtetések - 2

Befektetők:

- Egységes gazdasági térként tekintenek a régióra
- A világ egyik legvonzóbb térsége a befektetések számára

Új jelenség: Egemás közötti kereskedelmi lehetőségek felfedezése

- Részben az FDI az oka (egységes piac szemlélete)
- Fizikai közelség + a „gettó” veszélyének elmúltja
- Mire fogjuk használni a szabad határokat? (infrastruktúra összehangolt fejlesztése, szolgáltatások?)

Mutatók alapján történelmi esély a felzárkózásra

- A kockázati tényezők azonban nem elhanyagolhatók

Kockázati tényezők

Társadalmi, politikai:

- NATO, EU-tagság után homályos továbbhaladási irány
- Félbehagyott reformok (társadalmi szkepszis)
- Öregedő társadalom
- Nem jellemző a konszenzusra törekvés
- Törékeny civil társadalmak
- Populizmus
- Politikai érdekegyeztetések köre korlátozott
- Megoldatlan problémák sokasága az országok között

Kockázati tényezők

Gazdasági:

- Felzárkózás: mihez? Európa útkeresése a fejlettebb gazdaságokra összpontosít.
- Egymás versenytársai (adóverseny)
- Regionális érdekérvényesítés lehetősége korlátozott
- Extenzív, felzárkózási növekedés (növekedés minőségi tényezői?)
- Jelenlegi gazdasági fellendülés kifulladás (tudás-ipar?)

Kockázati tényezők

Infrastruktúra,energia:

- „alulfejlett” infrastruktúrahálózat
- A régió országait összekötő É-D irányú hálózat hiánya
 - Páneurópai hálózat: K-NY folyosók meghosszabbítása (NY érdeke)

Energia:

- 3 elkülönülő európai gázpiac – a legkockázatosabb a közép- és kelet-európai
- Elektromos hálózatok integrálása?

Következtetések

- Legrosszabb forgatókönyv: tartós perifériális szerepkör
- Egymást is kockázati tényezőnek tekintik
- Verseny a működő tőkéért. Nemsokára: munkaerőért
- Infrastruktúra nem támogatja kellően a regionális együttműködést
- Versenyképesség legnagyobb akadálya a politikai, társadalmi szférában található

Opciók Közép-Európa szerepére

- Periféria szerep:
 - NY által leépített tevékenységek átvétele
 - Kifutóban lévő technológiák adaptálása
- Tranzit térség:
 - NY kapcsolatainak megteremtése Balkánnal, Oroszországgal
 - Kiszolgáltatott tevékenység
- Felzárkózás:
 - Kedvező gazdasági helyzet, befektetések kihasználása közös projektek megvalósítására
 - Fejlett technológiák átvétele + fejlesztése
 - szakosodás
 - Lehet-e regionális célrendszert felállítani?

Mit kellene tennie Magyarországnak?

- Hosszú távú fejlődési jövőkép kidolgozása
- Regionális célrendszerek – közös érdekek mentén – az infrastruktúrában is
- Tudás-alapú társadalom felé vezető út
- Befektetési környezet javítása:
 - oktatás, infrastruktúra, stratégiai fejlesztési irány megbízhatósága
- Szakosodás
- Társadalmi konszenzus megteremtése
- K+F nemzetközi együttműködési hálózatban való részvétel

Köszönöm a figyelmet!